

Meer voor elkaar

Coalitieakkoord Nieuwegein
2022 - 2026

**GROEN
LINKS**
NIEUWEGEIN

VVD
Nieuwegein

 PvdA
Nieuwegein

 **Lokale
Vernieuwing**

Meer voor elkaar

Coalitieakkoord Nieuwegein 2022-2026

Juni 2022

1. Inleiding	1
2. Prettig wonen in onze stad	2
3. De ondernemende en werkende stad	3
4. De bereikbare en duurzame stad	4
5. De groene en schone stad	6
6. De inclusieve en betrokken stad	7
7. De gezonde stad	8
8. De veilige stad	8
9. De sociale en ondersteunende stad	9
10. De culturele en levendige stad	11
11. De regionale stad	11
12. Financiën en organisatie	12

1. Inleiding

Voor u ligt het coalitieakkoord 2022–2026 voor Nieuwegein. Het is een akkoord op hoofdlijnen met ruimte om de komende jaren met de raad en de stad het gesprek aan te gaan over belangrijke vraagstukken. De titel van dit akkoord ‘meer voor elkaar’ heeft voor ons twee betekenissen. Namelijk dat we in Nieuwegein er ‘meer voor elkaar’ willen zijn én dat we de komende vier jaar samen nog ‘meer voor elkaar’ willen krijgen. De vorige raad heeft met het vorige college een goede

basis gelegd. We gaan versterken wat we al doen en gaan extra investeren in dat wat nodig is om Nieuwegein toekomstbestendig te maken.

De wereld verandert in hoog tempo. We zien dat de verkiezingsprogramma’s die eind 2021 zijn opgesteld deels alweer zijn ingehaald. De oorlog in Oekraïne krijgt langdurige gevolgen voor veel inwoners en ondernemers. Denk alleen al aan de hoge inflatie, onder andere door prijsstijgingen van energie en andere grondstoffen. De gevolgen van klimaatverandering worden steeds meer zichtbaar en voelbaar. Corona heeft geleid tot directe gezondheidsproblemen van mensen met long covid en van mensen bij wie zorg is uitgesteld. Bij jongeren, ouderen en ondernemers zijn de lockdowns extra hard aangekomen.

Tegelijk zien we veel veerkracht en flexibiliteit in de samenleving. We weten niet of we de komende periode nog geconfronteerd worden met nieuwe varianten van het coronavirus of andere bedreigingen van de volksgezondheid. Maar ook zonder wereldwijde crisissen heeft iedereen in het dagelijks leven te maken met grote en kleine tegenslagen. Dat zorgt voor veel onzekerheid. Door er meer voor elkaar te zijn, staan we samen sterk en kunnen we meer dan we soms denken.

De basis daarvoor is een veerkrachtige samenleving. Daarin staan we gelukkig niet alleen: we maken deel uit van samenwerkingsverbanden in de regio, de Provincie, Nederland en Europa. We gebruiken de internationale ‘duurzame ontwikkelingsdoelen’ (sdg’s) als leidraad voor ons beleid. Als één van de grotere steden in onze sterke regio nemen we graag onze verantwoordelijkheid en investeren we in onze netwerken en de onderlinge samenwerking.

Zo werken we met elkaar aan een stad waar je je welkom voelt en waar je gezien wordt. Een stad waarin je jezelf mag zijn, waar je mee kan doen en waar je je veilig voelt. De gemeente draagt daaraan bij door een nabije en betrouwbare overheid te zijn. Door onze wettelijke taken en dienstverlening goed uit te voeren. Door te blijven investeren in een groene, gezonde en aantrekkelijke stad, waarin gezond stedelijk leven centraal staat. Door steeds opnieuw in gesprek te gaan, elkaar aan te spreken en zo nodig handhavend op te treden. Door Nieuwegein te blijven ontwikkelen. En door ontmoeting en verbinding in de stad te stimuleren en faciliteren.

We nodigen iedereen uit om nieuwsgierig te zijn naar de ander, oordelen uit te stellen en naar elkaar te luisteren. Alleen dan laten we elkaar in onze waarde, krijgen nieuwe ideeën een kans en worden de plannen en de uitvoering beter.

College en raad gaan met de stad de zoektocht aan naar bestuurlijke en democratische vernieuwing zodat iedereen vanuit zijn/haar eigen rol mee kan en gaat doen. Waar nodig investeren we verschillend in mensen om gelijke kansen te kunnen bieden. Daarbij zetten we alles op alles om ook de mensen in de samenleving die zijn 'afgehaakt' (zie de 'Atlas van afgehaakt Nederland') weer te betrekken. Zo werken we stap voor stap verder aan een samenleving waarin we trots zijn op elkaar en op onze stad. Zo krijgen we samen meer voor elkaar.

In de volgende hoofdstukken leest u welke accenten wij leggen en welke keuzen wij maken voor de komende jaren.

De fracties van GroenLinks, VVD, PvdA en Lokale Vernieuwing.

2. Prettig wonen in onze stad

Nieuwegein is een fijne stad om in te wonen met veel groen, een centrale ligging, alle voorzieningen van een middelgrote stad en de charme van de twee historische kernen. Dat maakt onze stad ook een populaire stad om te wonen. Landelijk is er een enorm tekort aan woningen. Ook in Nieuwegein is dat een groot probleem. Betaalbaarheid, doorstroming en slimme financiering dragen bij aan het oplossen van deze wooncrisis. We leveren hieraan een significante bijdrage en houden daarbij aandacht voor de leefbaarheid van de stad. Naast nieuwbouw en transformatie betekent dit dat wij ons inzetten voor voldoende beschikbare woningen, betaalbaar wonen, nieuwe woonvormen en doorstroming op de woningmarkt. In al onze nieuwe plannen zijn gezond stedelijk leven en onze omgevingsvisie leidend. De uitgangspunten en randvoorwaarden vullen we de komende periode nog aan op basis van de uitkomsten van en discussie over het onderzoek naar de groeiende stad. Om het woningaanbod in een goede balans te vergroten:

- bieden we ruimte voor (particuliere) initiatieven, zoals een 'knarrenhofje';

- gaan we op zoek naar mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting. Hierbij gaan we innovatief om met het huidige woningbezit en alternatieve vormen van woningaanbod;
- zetten we ons actief in om speculatie tegen te gaan en huisjesmelkers aan banden te leggen. Hiervoor blijven we verschillende instrumenten inzetten, waaronder opkoopbescherming;
- blijven we bij nieuwbouwplannen uitgaan van het principe 'rood voor rood'. Daarbij doen we altijd een mobiliteitstoets en een leefbaarheidsscan en bouwen we zoveel als mogelijk natuur- en omgevingsinclusief.

Woningen

Het uitgangspunt is dat het woningaanbod in Nieuwegein bestaat uit 50% betaalbare woningen, waarvan 12% lage middenhuur en 30% sociale huurwoningen. De prijzen van middenhuur woningen sluiten zoveel als mogelijk aan op sociale huur en maken doorstroming mogelijk. Daarnaast is er ook voldoende ruimte nodig voor het bouwen van duurdere huur- en koopwoningen om de doorstroming goed op gang te brengen:

- we blijven investeren in verhuisadviseurs om (oudere) inwoners die een andere woningbehoefte krijgen, te ondersteunen;
- op basis van een pilot doen we een voorstel voor het instellen van een vereveningsfonds;
- we stimuleren woonvoorzieningen waar mensen met en zonder zorgbehoefte bij elkaar kunnen wonen. Samen met corporaties, ontwikkelaars, zorgverzekeraars en waar nodig cliëntenorganisaties willen we actief aan de slag om dit te realiseren;
- we blijven ons samen met maatschappelijke partners inzetten voor de opvang van vluchtelingen uit Europa en statushouders;
- we gaan samen met corporaties en maatschappelijke partners op zoek naar een nieuwe locatie van vergelijkbare omvang voor de opvang van statushouders en vluchtelingen, zodat deze voorziening na de sluiting van de Luifelstede beschikbaar blijft;
- we voelen ons medeverantwoordelijk voor de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten in de regio;

- we actualiseren de Woonvisie en maken nieuwe prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties en verhuurderskoepels. We zetten in op:
 - terugkeergarantie na (grootschalige) renovatie of sloop, waarbij bewoners zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over de plannen en over terugkeer of vervangende huisvesting;
 - het stimuleren van meer aanbod van woningen voor starters (ook bij nieuwbouw) en het naleven van de afspraak dat 20% van de woningen wordt verloot onder starters;
 - afspraken met de woningbouwcorporaties over de verduurzaming van het woningbezit;
 - afspraken over hoe de lasten voor huurders niet onevenredig hoog worden;
 - het (bijvoorbeeld via verenigingen van eigenaren) betrekken van huiseigenaren bij verduurzamingsplannen in buurten waar sprake is van een mix van koop- en huurwoningen ('gespikkeld bezit');
 - dat de verkoop van corporatiewoningen in eerste instantie aan huurders plaatsvindt en dat het aantal huurwoningen per corporatie minimaal gelijk blijft. Hierbij stellen we eisen aan de duurzaamheid van de te verkopen woningen;
 - het bevorderen van doorstroom door huurders die kleiner willen wonen voorrang te geven.

Gebiedsontwikkelingen

In de raad is meerdere keren gesproken over de groei van de stad en de vraag of de stad de voorziene groei aan kan. Naast de al lopende grote gebiedsontwikkelingen in City en Rijnhuizen, komt er op de langere termijn met de A12 zone nog een grote ontwikkeling bij (zie thema regionale stad). Daarnaast zijn er ook kleinere locaties waar integrale gebiedsontwikkeling nodig is, zoals Muntenbuurt, Herenstraat, Kruyderlaan en Kauwenhof.

- In het licht van alle ruimtelijke ontwikkelingen gaan we kijken naar wat de stad, de markt en de organisatie de komende periode aankan, zodat de ontwikkelingen van deze gebieden evenwichtig en in een passend tempo plaatsvindt en niet ten koste gaat van de leefbaarheid van de stad;
- we gaan door met de Betere Buurten aanpak waarbij we extra aandacht hebben voor de betaalbaarheid op de lange termijn.

3. De ondernemende en werkende stad

Nieuwegein heeft een goed vestigingsklimaat. Voor ondernemers is de centrale ligging, de bereikbaarheid over de snelwegen A2, A12 en A27 én de waterwegen aantrekkelijk. City wordt -nog meer dan nu- een plek waar je kunt wonen, ontmoeten, recreëren en winkelen. We stimuleren ook in de wijkcentra een goed winkel- en horeca-aanbod. De afgelopen jaren is Het Klooster succesvol ontwikkeld, daarmee is het laatste grote bedrijventerrein ingevuld. Wel is er een aantal oudere bedrijventerreinen dat de komende jaren vernieuwd moeten gaan worden. Om het ondernemerschap en ondernemersklimaat verder te versterken, houden we contact met onze ondernemers, stimuleren we maatschappelijk verantwoord ondernemen en faciliteren we verbinding en kennisuitwisseling.

- We beperken de overlast door de bouwactiviteiten in City de komende jaren zoveel als mogelijk. We zorgen ervoor dat de openbare ruimte zo is ingericht dat deze aantrekkelijk en uitnodigend is en er tijdens de verbouwing zo weinig mogelijk overlast is voor bewoners, bezoekers en winkeliers. We zorgen voor een goede bereikbaarheid en kwalitatief goede en tijdige communicatie over de werkzaamheden;
- we faciliteren startups door een plek in de stad te vinden waar zij zich kunnen vestigen en ontwikkelen;
- bij herontwikkelingen van bedrijventerreinen zijn duurzaamheid en circulariteit belangrijke randvoorwaarden. De gemeente ondersteunt ondernemers hierin met kennis en expertise en bij het verkennen van financieringsmogelijkheden. De gemeente investeert op deze bedrijventerreinen in de kwaliteit van de openbare ruimte;
- we gaan door met het succesvolle ondernemersloket voor vragen over ondernemen, duurzaamheid en inkomen;
- de openingstijden voor supermarkten worden op zon- en feestdagen verruimd, waardoor opening vanaf 10.00 uur mogelijk wordt. Daarnaast gaan we met winkeliers(verenigingen) in gesprek naar wat passende openingstijden zijn.

Werk

We zijn trots op het feit dat Nieuwegein een stad is met veel MBO-werkgelegenheid en een groot ROC. We vinden het belangrijk dat iedereen die kan of wil werken aan het werk gaat. Een eigen inkomen verdienen geeft eigenwaarde en zelfvertrouwen en draagt bij aan een onafhankelijk en zelfredzaam bestaan. De huidige krapte op de arbeidsmarkt heeft veel nadelen, maar biedt ook een aantal kansen. We leveren extra inzet voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We maken er als gemeente werk van dat mensen met een arbeidsbeperking aan de slag kunnen en dat vragen we ook aan ondernemers.

- We geven als gemeente het goede voorbeeld op het gebied van leer/werkplekken en garantiebannen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zowel in het personeelsbeleid als het inkoopbeleid;
- het Lokaal Werkteam heeft iedereen uit de doelgroep (participatiewet uitkering) in beeld. We houden met iedereen contact om samen te kijken hoe we mensen binnen hun mogelijkheden verder kunnen helpen. We evalueren de maatregelenmix van het Lokaal Werkteam en actualiseren waar nodig. Daarbij kijken we ook naar nieuwe instrumenten, zoals een basisbaan en regelvrije bijstand;
- we maken de stap naar een baan aantrekkelijk. We zorgen, waar nodig, voor kleine stapjes in de geleiding naar werk. Parttime werken moet aantrekkelijk zijn en mag niet ten koste gaan van een uitkering;
- mensen met een blijvende afstand tot de arbeidsmarkt kunnen een zingevende werkplek krijgen bij beschutte werkvoorzieningen;
- voor statushouders zoeken we, samen met hen, naar werk of andere mogelijkheden om te participeren, aansluitend bij hun capaciteiten;
- we omarmen de ambities van de Utrecht Talent Alliantie. We geven mede uitvoering aan deze agenda om te investeren in een toekomstgerichte beroepsbevolking en een weerbare en wendbare regionale arbeidsmarkt;
- we versterken de band tussen ons MBO-onderwijs en werkgevers in de stad;
- we maken afspraken met werkgevers en maatschappelijke organisaties over stageplekken en het tegengaan van racisme en discriminatie op de arbeidsmarkt.

4. De bereikbare en duurzame stad

Nieuwegein is ontstaan in de jaren '70 en is in feite ontworpen voor automobilisten. De wegenstructuur van Nieuwegein is ingericht volgens het principe 70-50-30 km per uur. Met de huidige vraagstukken op het gebied van bereikbaarheid, veiligheid, duurzaamheid en gezondheid kijken we heel anders naar mobiliteit. In 2021 is de mobiliteitsvisie en het bijbehorende mobiliteit-programma door de raad vastgesteld. Het is niet verrassend dat we ons de komende jaren richten op het langzaam verkeer, zoals de wandelaar en fietser. We richten de openbare ruimte zo in dat deze voor iedereen logisch en toegankelijk is. We gaan investeren in het verbeteren, veiliger en compleet maken van de fietsstructuur, zodat het gebruik van de fiets zo aantrekkelijk mogelijk wordt. Daarvoor gaan we:

- de belangrijkste fietsknelpunten aanpakken, mede op basis van eerder gemaakte inventarisaties;
- (fiets)veiligheid rondom scholen verbeteren. Met prioriteit worden slimme verkeerslichten (I-vri's) geplaatst op kruisingen waar zich nu knelpunten voordoen. Hiermee wordt de doorstroming met name op schoolroutes bevorderd. En als er aan herinrichting van de openbare ruimte wordt gewerkt, maken we daar gebruik van door bij scholen schoolzones in te richten;
- voor de (fiets)veiligheid en oversteekbaarheid op twee specifieke plekken de maximum snelheid verlagen: op de gehele Batauweg wordt de maximum snelheid 30 km/uur en op de kruising van de Martinbaan / Plettenburgerbaan wordt de snelheid verlaagd naar 50 km/uur;
- op andere wegen wordt de maximumsnelheid per situatie bekeken en waar het vanuit veiligheid en leefbaarheid nodig is aangepast. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:
 - we verhogen de maximumsnelheden niet;
 - we houden zoveel mogelijk 1 snelheid op 1 weg aan;
 - we gaan autoverkeer zoveel mogelijk verleiden om gebruik te maken van de H-structuur;
 - bij de ontwikkeling van de fietsstructuur kijken we waar verlagings van de maximumsnelheid op wegen passend en gewenst is.

Mobiliteit en parkeren

Mobiliteit en parkeren is vooral een ruimtevraagstuk: hoe benut je de ruimte zo goed mogelijk? Als er wordt gewerkt in de openbare ruimte grijpen we de kans om de situatie te optimaliseren.

- Eind 2022 komt er een visie op deelmobiliteit. In deze visie wordt uitgewerkt welke verschillende vormen van deelmobiliteit in Nieuwegein kunnen worden toegepast en hoe deze kunnen worden ingepast in ons mobiliteitssysteem;
- we stellen een visie op duurzame stadsdistributie in Nieuwegein op, waarin bestaande initiatieven op het gebied van bevoorrading en bezorging worden gebundeld en versterkt. Met de groeiende stad is dit een belangrijk sleutel voor mobiliteit, veiligheid en duurzaamheid;
- nieuwe parkeerplaatsen worden altijd klimaatadaptief aangelegd;
- in nieuwe buurten hanteren we het uitgangspunt dat parkeren zoveel mogelijk op eigen terrein of op gezamenlijke parkeerplaatsen plaatsvindt. Voor mensen met een beperking blijft het mogelijk dichtbij hun huis te parkeren;
- bij Betere Buurten wordt samen met inwoners gekeken hoe parkeervoorzieningen verbeterd kunnen worden en er ruimte kan komen voor spelen en groen;
- we zorgen voor een laadstructuur in de stad die past bij de ontwikkeling van elektrisch rijden. Hier horen ook snellaadpunten bij, bijvoorbeeld bij wijkwinkelcentra;
- het fietsparkeren in City blijft gratis. We zorgen dat er bij de nieuwe OV-hub een goede (overdekte) fietsparkeervoorziening is, waarbij de openingstijden aansluiten bij de dienstregeling van het openbaar vervoer.

Openbaar vervoer

We zetten in op het verbeteren van de bereikbaarheid van Nieuwegein met het openbaar vervoer. We streven naar een schone, hoogwaardige en emissieloze OV-infrastructuur, waaronder een goede en snelle tramverbinding met Utrecht. Dit doen we in samenspraak met de regio, de Provincie en het Rijk.

- Alle wijken zijn aangesloten op een goed OV-netwerk, zodat dit een reëel alternatief biedt voor de auto;

- bedrijventerreinen worden beter ontsloten met OV dat aansluit bij de werktijden van de medewerkers. Hiermee wordt het OV een reëel alternatief voor woon-werkverkeer van en naar onze bedrijventerreinen;
- we bieden ruimte voor experimenten voor aanvullend OV, waarbij voorop staat dat iedereen in Nieuwegein gebruik kan maken van een vorm van collectief vervoer;
- we zetten met de regio in op middelen van het Rijk voor een verkorte tramlijn naar Utrecht Centraal (Merwedelijn).

Energietransitie

De gevolgen van klimaatverandering worden steeds meer merkbaar. Met de oorlog in Oekraïne en de stijgende energieprijzen zijn er extra redenen bijgekomen om vaart te maken met de energietransitie naar duurzame bronnen zodat we niet meer afhankelijk zijn van (buitenlandse) olie, gas en kolen. We stellen ons als doel om te komen tot een goede mix van besparen, opwekken, transport en opslag van energie, zodat Nieuwegein in 2040 energieneutraal is. In deze mix is ruimte voor zonnepanelen, windenergie, geothermie, aquathermie en nieuwe innovatieve vormen van energieopwekking, voor zover ze veilig en betaalbaar zijn. Waar mogelijk sluiten we aan bij initiatieven van inwoners en ondernemers in de stad. We doen dit altijd met participatie, op een schaal die past bij onze stad en zo dat overlast tot een minimum wordt beperkt.

- We stimuleren innovaties, zoals wind op dak en lokale energieopslag. We houden rekening met de fysieke ruimte die nodig is voor het gebruik van nieuwe energiebronnen en energieopslag;
- voor windenergie gaan we onderzoeken of er aan de oostzijde van de stad ruimte is om zo beperkt mogelijk windturbines toe te voegen, op zo'n manier dat de bedrijvigheid in het gebied niet wordt beperkt. Dit helpt ons om onze afhankelijkheid van niet-duurzame energie af te bouwen. Een participatietraject maakt onderdeel uit van dit onderzoek. Het resultaat van dit onderzoek wordt als voorstel ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad;
- in de regio werken we samen met andere gemeenten en de provincie in de regionale energiestrategie;
- met de woningbouwcoöperaties maken we afspraken over de verduurzaming van hun woningbezit (zie hoofdstuk 2);

- bij grootschalige nieuwe energie-initiatieven die bijdragen aan de energietransitie, zetten we in op (vrijwillig) coöperatief eigenaarschap met inwoners. Dit betekent dat inwoners ook mee profiteren.

Duurzaamheid

We zetten actief in op energiebesparing door inwoners en bedrijven. We willen dat dit voor zoveel mogelijk mensen haalbaar wordt. We stellen extra middelen beschikbaar en zoeken naar verschillende vormen van financiering bij Europese en landelijke overheden. We willen slim werken aan een circulaire economie zodat er minder primaire grondstoffen (mineralen, metalen en fossiel) worden gebruikt. Slim werken aan een circulaire economie draagt bij aan de aanpak van andere maatschappelijke opgaven, zoals de bouwopgave, klimaatadaptatie en de energietransitie.

- We gaan door met subsidies voor de verduurzaming van woningen en verhogen het beschikbare budget hiervoor. Hierbij geven we voorrang aan de minst duurzame huizen. We handelen de aanvragen snel en efficiënt af, zonder rompslomp voor de inwoner;
- we gaan inwoners en ondernemers actief informeren over subsidiemogelijkheden voor energiebesparende maatregelen en verduurzaming;
- we verruimen de openingstijden van het duurzaamheidsloket;
- samen met partners in de stad, onderwijsinstellingen en woningcorporaties willen we een modelwoning met energiebesparingsmogelijkheden ontwikkelen om inwoners en ondernemers te informeren, bewust te maken en te inspireren;
- we werken aan een stad waar we afval beschouwen als grondstof, bijvoorbeeld door bouwmaterialen hoogwaardig her te gebruiken. Het opzetten van een materialenregister door (project)ontwikkelaars wordt een vast onderdeel van (ver)bouwtrajecten;
- circulariteit krijgt een plek in aanbestedingstrajecten.

Maatschappelijk vastgoed

De gemeente geeft het goede voorbeeld met de verduurzaming van haar eigen gebouwen. We willen scholen faciliteren om duurzaamheidsmaatregelen te nemen. Hiervoor willen we samen met scholen kijken naar een andere wijze van financieren. De afgelopen jaren zijn de voorbereidingen gestart voor de

vernieuwing van onze onderwijs- en sportlocaties. Het project 'vitale scholen' gaat inzicht geven of naast sloop en nieuwbouw ook vernieuwbouw mogelijk is. Ondertussen gaan de komende jaren aan de slag met de plannen voor de eerste schoolgebouwen.

- We stellen samen met scholen een integraal huisvestingsplan op;
- we starten met de realisatie van de scholen in de wijken Doorslag en Vreeswijk;
- we maken een plan van aanpak om de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed tot 2040 te realiseren. Daarbij zetten we in op subsidies vanuit het Rijk of elders;
- in 2026 hebben we inzicht hoe we deze vernieuwingsopgave op de lange termijn kunnen financieren in relatie met duurzaam financieel evenwicht.

5. De groene en schone stad

De openbare ruimte in Nieuwegein nodigt uit tot bewegen, recreëren en spelen, en draagt bij aan een gevoel van veiligheid. Voldoende groen levert in belangrijke mate een bijdrage aan het welzijn en de gezondheid van inwoners van onze stad. Daarom blijven we investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte, waarbij groen, zoals bomen en struiken, een belangrijke rol speelt. Samen met de buurt richten we de openbare ruimte zoveel mogelijk klimaatadaptief in. Om de openbare ruimte aantrekkelijk te laten zijn en bij te dragen aan een klimaatbestendig Nieuwegein, investeren we in meer groen, onderhoud en adequaat contractbeheer met aannemers. Ook het beschermen en bevorderen van biodiversiteit is daarbij een belangrijk onderdeel. Dit geldt zowel voor de eigen tuin als voor de openbare ruimte. Ook zorgen we voor een schone en nette stad. Met ons Gemeentelijke Inzamelplan (GIP) verbeteren we de dienstverlening aan inwoners, zodat het inzamelen van grondstoffen en afval gemakkelijker wordt.

- We streven het 3-30-300 principe na: iedereen kan vanuit zijn woning minimaal 3 bomen zien, iedere wijk bestaat voor minimaal 30% uit bladerdek en niemand woont verder dan 300 meter van een park of groene ruimte;

- we kappen geen bomen, tenzij het echt niet anders kan. In die gevallen planten we terug of zorgen we voor passend ander groen;
- we grijpen kansen aan om ecologische verbindingzones en biodiversiteit te versterken. Daarbij zoeken we ook naar manieren om het dierenwelzijn te verbeteren;
- we ondersteunen proactief initiatieven van inwoners gericht op vergroening en verduurzaming van hun eigen terrein en de openbare ruimte. Bijvoorbeeld tegelwippen, de aanleg van bloementuinen, het planten van een boom, het inzaaien en vergroten van boomspiegels, en het inzaaien van braakliggende veldjes en bermten;
- de subsidie voor initiatieven van inwoners om hun directe omgeving te vergroenen wordt uitgebreid, bijvoorbeeld voor geveltuinen en het vergroenen van daken;
- bij het beheer van de openbare ruimte is dierenwelzijn één van de leidende principes;
- samen met het waterschap worden wateroverlast en gevolgen van hitte en droogte aangepakt. We gaan samen het opvangen van regenwater verbeteren op de plekken waar bij een hevige regenbui veel overlast ontstaat;
- we stimuleren het opruimen van hondenpoep door hier faciliteiten voor te bieden;
- zwerfvuil en afval bijplaatsingen worden snel opgeruimd en vernielingen worden snel hersteld;
- de maatregelen uit het GIP worden de komende periode geëvalueerd en waar nodig bijgesteld;
- we breiden de wandelmogelijkheden uit, bijvoorbeeld langs het Merwedekanaal en in de oude kernen. Rond bedrijventerreinen investeren we in een 'ommetjesnetwerk'.

6. De inclusieve en betrokken stad

Nieuwegein is een stad waar je gezien wordt, je jezelf mag zijn en kan meedoen, ongeacht wie je bent en waar je vandaan komt. We willen een samenleving zijn waarin mensen dezelfde kansen en mogelijkheden hebben, ongeacht hun achtergrond, leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, godsdienst, seksuele voorkeur

en ongeacht of ze een ziekte of beperking hebben. Dat noemen we 'inclusie'. In onze stad is dus geen ruimte voor discriminatie en racisme. We geven elkaar de ruimte, maar zijn ook betrokken bij elkaar en sluiten niemand uit. Als gemeente hebben we hierin een voorbeeldfunctie: we gedragen ons hiernaar en willen er ook op worden aangesproken. We dragen het uit en spreken mensen er zo nodig op aan. We nodigen alle Nieuwegeiners uit om dit ook te doen.

- We ontwikkelen een gedragen inclusiebeleid;
- we gaan verder met de regenboogagenda, gericht op het verbeteren van de positie van de LHBTIQ+-gemeenschap;
- we bestrijden actief discriminatie en racisme;
- Nieuwegein is een stad die statushouders en andere migranten verwelkomt en helpt hun weg te vinden;
- we nemen onze verantwoordelijkheid in de opvang van vluchtelingen bij crisissen in de regio;
- we geven verder uitvoering aan het VN-verdrag Handicap.

Ontmoeten

Betrokkenheid bij elkaar ontstaat door interesse in de ander, regelmatige ontmoetingen en elkaar in de waarde laten. Door samen dingen te doen ontstaat dat bijna als vanzelf. Er 'gewoon' voor elkaar zijn wordt dan vanzelfsprekend. Maar 'bijna' is niet helemaal, vaak hebben mensen een reden of gelegenheid nodig om de eerste stap te zetten naar een praatje of een activiteit. Fysieke ontmoetingsplekken in de stad zijn daarvoor belangrijk. Vanuit die eerste ontmoetingen kunnen dan weer nieuwe vriendschappen en initiatieven ontstaan.

- We organiseren periodiek een conferentie met betrokken partners om te kijken hoe we er in Nieuwegein met elkaar voor staan: om elkaar te leren kennen, van elkaar te leren en om elkaar makkelijker te vinden;
- voor ouders met opvoedvragen faciliteren we kennisuitwisseling en lichte en laagdrempelige ondersteuning;
- we ondersteunen en faciliteren initiatieven voor verbinding in de stad. We gaan met de wijknetwerken, inwoners en de raad in gesprek over hoe ook zij hieraan kunnen bijdragen;
- in buurten en wijken zijn fysieke ontmoetingsplaatsen.

Iedereen doet mee

We omarmen de waarden, kaders en uitgangspunten uit de participatienota 2021. Met deze nota liggen de 'spelregels' voor participatie vast. We zien het als een opgave van gemeenteraad, gemeentelijke organisatie, het college én de samenleving om samen steeds beter te worden in verschillende vormen van participatie. Waar de gemeente het initiatief neemt, betrekken we Nieuwegeiners actief bij besluitvorming. We zien ook toe op naleving van de spelregels en zijn daarop aanspreekbaar. Goede lokale onafhankelijke pers en media zijn daarbij belangrijk. Hiermee geven we mede vorm aan de Nieuwegeinse gemeenschap en de lokale democratie.

- De gemeenteraad gaat op zoek naar een relevant thema en een passende vorm voor een pilot met een burgerforum;
- we zoeken naar nieuwe manieren om het gemeentenieuws beschikbaar te stellen;
- we ondersteunen goede en onafhankelijke lokale pers en media in Nieuwegein;
- we besteden extra aandacht aan laagdrempelige toegankelijkheid van (digitale) informatie van de gemeente, juist voor mensen die moeite hebben met Nederlands lezen, schrijven en/of begrijpen;
- een startpakket met belangrijke informatie komt in verschillende talen beschikbaar zodat voor iedereen duidelijk is waar je waarvoor moet zijn.

7. De gezonde stad

We willen leven in een gezonde stad en gunnen iedereen een gezonde geest in een gezond lijf. De realiteit is dat lang niet alle Nieuwegeiners gezond zijn en/of leven. Eind 2021 is samen met een groot aantal partijen uit Nieuwegein het 'Lokaal preventieakkoord 2022-2026' afgesproken. Met het Lokaal Preventieakkoord richten we ons op het terugdringen van problematisch alcoholgebruik, roken, overgewicht en het versterken van mentaal welbevinden. Gezondheidsverschillen die voortkomen uit sociaaleconomische verschillen vinden wij niet acceptabel. We zetten in op vroegsignalering, waardoor we aanwezige problemen herkennen en met inwoners en organisaties in de stad

passende oplossingen mogelijk maken. Nieuwegein is sinds 2020 ook aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord met afspraken tot 2030 om de luchtkwaliteit te verbeteren. Daarnaast streven we de kernwaarden van de GGD voor een gezonde leefomgeving na. We gaan mede aan de hand van onze gezondheidsagenda deze akkoorden uitvoeren.

- Sporten is een belangrijk middel om naast gezondheid ook de sociale samenhang te bevorderen. We stimuleren zowel jongeren als ouderen om in beweging te zijn en zorgen dat sporten voor iedereen bereikbaar is. We blijven daarvoor buurtsportcoaches inzetten;
- in overleg met sportverenigingen wordt gekeken of een deel van de sportterreinen opengesteld kan worden voor kinderen, zodat zij zelf kunnen sporten op de velden, als deze niet door de verenigingen worden gebruikt;
- we hebben positieve ervaringen opgedaan met het sportparkmanagement op Galecop. We gaan dit ook inzetten op sportpark Parkhout Zandveld;
- om kinderen te stimuleren tot een gezonde leefstijl, vragen we de GGD om aan alle scholen een bezoek te brengen om het concept van de 'gezonde school' onder de aandacht te brengen;
- we benadrukken het belang van leren zwemmen. We brengen dit vooral ook onder de aandacht bij nieuwkomers;
- de gemeente heeft een rol en een taak bij het in stand houden van een dekkend AED-netwerk en wil samen met partners inwoners stimuleren om te leren reanimeren.

8. De veilige stad

Veiligheid is een basisbehoefte, het is daarom belangrijk dat alle inwoners zich veilig kunnen voelen in hun omgeving. Ons doel is dat inwoners in een fysiek- en digitaal veilige omgeving leven. We willen daarbij ook het veiligheidsgevoel verbeteren. Dit is een opgave die we alleen samen met inwoners, ondernemers, politie, scholen en alle andere betrokken partijen kunnen waarmaken. Wij zetten in op:

- op buurtniveau spreken we met bewoners over de mogelijkheden om gezamenlijk onveiligheid in de buurt te signaleren ('niet plus' meldingen) en te voorkomen;
- we onderzoeken de mogelijkheid tijdelijk en proportioneel gebruik te maken van cameratoezicht in gebieden waar overlast wordt ervaren;
- we zetten in op buurtcoaches en jongerenwerkers om in verbinding te blijven met jongeren en hen perspectief te bieden;
- waar overlast is, voeren Boa's de handhavingsstrategie uit (gesprek, waarschuwen, handhaven).

Criminaliteit

(Jeugd)criminaliteit is een serieus probleem in Nieuwegein. Hiervoor is een intensieve en integrale aanpak nodig. De afgelopen periode is gestart met de integrale aanpak Leefbaarheid en Veiligheid in de centrale as. Met alle betrokken partijen geven we hier de komende periode verder uitvoering aan. In samenhang daarmee ontwikkelen we een plan van aanpak dat is gericht op het voorkomen dat jongeren en jongvolwassenen de (georganiseerde en ondermijnende) criminaliteit ingaan of hier verder in afglijden. We zien ook een verschuiving van de traditionele criminaliteit naar nieuwe vormen van criminaliteit zoals digitale criminaliteit en ondermijning.

- We zetten in op een subsidie van het Rijk voor het programma 'preventie met gezag'. Daarmee kunnen we de komende jaren extra inzetten op participatie, jeugd, veiligheid en leefbaarheid;
- de afgelopen periode is al fors geïnvesteerd in de aanpak van witwassen en ondermijning. We gaan hiermee door, waarbij het zichtbaar krijgen van ondermijning op de bedrijventerreinen één van de prioriteiten is;
- we willen geweld achter de voordeur opsporen en aanpakken. Privacyaspecten mogen de aanpak van huiselijk geweld of kindermishandeling niet belemmeren;
- we blijven kritisch op het gebruik van data en algoritmes en laten dit periodiek (extern) toetsen, om de veiligheid van de data en de waarden van het manifest 'Digitaal Nieuwegein' te waarborgen;
- om inwoners bewust te maken van de risico's van cybercriminaliteit, geven we, samen met politie en andere partners, voorlichting over cybercriminaliteit.

9. De sociale en ondersteunende stad

De afgelopen jaren stonden in het teken van de invoering van de Participatiewet en de herinrichting van de Jeugdzorg en de Wmo. Het doel was om mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben laagdrempelig, efficiënt en effectief te helpen. Na de evaluatie van de transformatieagenda sociaal domein, is het tijd voor een vernieuwde koers. De basis is de afgelopen jaren goed gelegd, de visie is nog actueel, maar er moet ook nog veel gebeuren. Onze stad blijft immers in beweging en de maatschappelijke opgaven veranderen. We sluiten aan bij de leefwereld van inwoners. In die leefwereld komt alles samen wat in de zorg en ondersteuning (vaak om goede redenen) apart is georganiseerd. Daarbij houden we rekening met de levensfase van mensen. Er zijn grote verschillen in de 'eigen kracht' van mensen, daarom zijn we flexibel in de uitvoering. In deze complexe samenwerking stellen we ons 'kritisch dienstbaar' op.

- Geynwijs is voor iedereen bereikbaar: we zijn zichtbaar en laagdrempelig aanwezig in de stad;
- we versterken het gewone leven van onze inwoners en bieden passende ondersteuning waar nodig;
- we brengen de vrij toegankelijke zorg- en welzijnsvoorzieningen van de sociale kaart goed onder de aandacht bij inwoners en zorgprofessionals;
- we stimuleren ontmoeting en verbinding tussen inwoners, ondernemers en organisaties;
- de nieuwe koers sociaal domein wordt de 'paraplu' voor het hele sociaal domein en helpt om de verbinding te maken en koersvast te blijven;
- we blijven kansen benutten om waar nodig te investeren in voorzieningen en (fysieke) ontmoetingsplekken in de stad. Daarbij sluiten we het liefst aan op plekken waar mensen al komen;
- we zijn er voor inwoners die te maken hebben met (langdurige) gevolgen van corona. Dat doen we door de verbinding te blijven zoeken en -binnen de mogelijkheden van de gemeente- praktische hulp te bieden.

Gelijke kansen

We willen dat iedereen mee kan doen, daarom moeten we zorgen voor gelijke kansen. Sinds de participatiesamenleving (2013) ligt er veel nadruk op eigen verantwoordelijkheid. Voor de meeste inwoners werkt dit prima, maar we zien ook groepen mensen voor wie dit te veel is gevraagd en die om verschillende

redenen niet mee kunnen komen. In die gevallen kijken we naar maatwerkoplossingen zodat deze mensen naar vermogen wél mee kunnen doen en kunnen bijdragen aan de Nieuwegeinse samenleving.

- We blijven initiatieven en organisaties faciliteren en versterken om bij te dragen aan gelijke kansen voor iedereen;
- in Nieuwegein is laaggeletterdheid een groot probleem. Het hangt vaak nauw samen met geringe arbeidsparticipatie, maatschappelijke participatie, schuldenproblematiek en gezondheidsklachten. We maken laaggeletterdheid en digitale vaardigheden daarom bespreekbaar en er komt een deltaplan tegen laaggeletterdheid. We gaan actief op zoek naar mensen die nog niet in beeld zijn;
- we bieden sleutel informatie aan in verschillende talen;
- voor alle kinderen moet een plek zijn op een peuterspeelzaal. Alle kinderen met een VVE (voor- en vroegschoolse educatie)-indicatie worden geplaatst. We zorgen dat bij de indicatie geen kind over het hoofd wordt gezien. Ook de ouders van deze kinderen worden actief toegeleid naar een passend taalaanbod;
- ieder kind moet kind kunnen zijn, we willen niet dat kinderen verantwoordelijkheden krijgen die niet passen bij hun leeftijd en hen onevenredig belasten (denk aan zware mantelzorg of tolken bij zorgverleners of uitkeringsinstanties);
- we zetten het onderwijskansenbeleid met kracht voort. Zo nodig worden daarbij ook de NPO-gelden ingezet.

Armoede en schulden tegengaan

Leven in armoede -door welke oorzaak dan ook- heeft een grote impact op mensen, gezinnen en sociale netwerken. Dit kan iedereen in de samenleving overkomen. Het is een belangrijke oorzaak van psychische en fysieke problemen en vergroot eenzaamheid en kansengelijkheid. De gemeente Nieuwegein heeft een goed armoedebeleid waarmee we ook successen hebben geboekt. Maar in Nieuwegein blijft de problematiek nog steeds relatief groot. Bovendien zijn er (mede door de crisissen) ontwikkelingen die de armoedeproblematiek de komende jaren eerder groter dan kleiner maken. Het voorkomen en tegengaan van armoede voorkomt veel persoonlijk leed. Daarbij maakt het dat mensen zelf weer de regie over hun leven kunnen pakken en weer volwaardig kunnen

deelnemen aan de samenleving. We continueren ons armoedebeleid en zetten extra in op:

- investeren in tijdige gerichte communicatie, tijdig signaleren en het verlagen van de drempel om hulp te vragen;
- we maken een maatregelenmix voor armoedebeleid waarbij we op zoek gaan naar nieuwe en effectieve maatregelen om armoede te bestrijden, zoals het aansluiten bij een kredietbank, hulp bij bewindvoering, het voorkomen stapelen van schulden bij gemeentelijke lasten, het verkorten van de doorlooptijd bij schuldhulpverlening, etc.;
- de Stadspas helpt inwoners om mee te doen aan het maatschappelijk leven;
- we zorgen ervoor dat inwoners met een smalle beurs en hoge zorgkosten een betaalbare ziektekostenverzekering kunnen blijven afsluiten.

Jeugdzorg

Onze stad kent relatief veel jongeren met een hulpvraag. Dit grote aantal baart ons zorgen. Onze stad kent goede en toegankelijke lichte ondersteuning (het 'voorliggend veld'), waarmee we voor de meeste jongeren in onze stad voldoende hulp kunnen bieden. Voor jongeren met een zwaardere hulpvraag is het van groot belang dat er tijdig passende en kwalitatief goede professionele zorg beschikbaar is. Tegelijkertijd is er het besef dat de financiële middelen niet onbeperkt zijn. De nieuwe inkoopstrategie Jeugd die we samen met andere gemeenten in de Lekstroom ontwikkelen, heeft als doel om ook die zwaardere zorg bereikbaar en beschikbaar te houden.

- Onze ambitie is een passende vorm van ondersteuning voor alle jongeren die dat nodig hebben. Daarom gaan we verder met de ingezette professionaliseringsslag op het gebied van alle vormen van jeugdzorg;
- we investeren in Geynwijs om op termijn zwaardere zorg zoveel als mogelijk te voorkomen. Daarbij hoort ook extra inzet van een POH-Jeugd medewerker (praktijkondersteuning bij de huisarts);
- samen met onder andere het Jongerenloket zetten we in op het verlagen van het aantal thuiszitters (leerplichtigen die niet naar school gaan) en voorkomen we vroegtijdig schoolverlaten zodat alle jongeren een startkwalificatie kunnen halen;

- we blijven investeren in Geynwijs op school en we versterken het schoolmaatschappelijk werk op scholen;
- wachtlijsten kunnen bestaande problemen verergeren. Daarom mogen jongeren niet te lang wachten op specialistische hulp. We monitoren wachtlijsten voor jongeren die wachten op specialistische ondersteuning en ontwikkelen ondersteuning die voorkomt dat hun situatie verslechtert;
- de gemeente zet de NPO-middelen in passend bij de gevolgen van Corona op jeugdigen en hun ouders. Daarmee versterken we de samenwerking Geynwijs-onderwijs-kinderopvang-jeugdhulp, bevorderen we (gelijke) onderwijskansen en verhogen we de mentale weerbaarheid van jeugdigen en ouders.

10. De culturele en levendige stad

Onze stad manifesteert zich steeds vaker als een stad die ook in cultureel, recreatief en toeristisch opzicht aantrekkelijk is. In de eerste plaats voor de inwoners en ondernemers van Nieuwegein, maar ook voor de regio en (ver) daarbuiten. Met de oude kernen Jutphaas en Vreeswijk, de werken van de Hollandse Waterlinie, de vele cultuurhistorische elementen, de aantrekkelijke en verbindende waterwegen, het moderne City, park Oudegein en sterke basisvoorzieningen zoals de Tweede verdieping, DE KOM, musea en Merwestein hebben we veel te bieden. We zijn zuinig op wat we hebben, voegen stapsgewijs waarde toe en laten zien dat we trots zijn op onze stad.

- We investeren extra in stadspromotie. Met de partners zorgen we onder meer voor een professionele activiteitenkalender voor inwoners en bezoekers;
- samen met inwoners benutten we het beschikbare budget om de stad te verlevendigen met bijvoorbeeld plantenbakken, (mozaïek)bankjes en kunstobjecten;
- in de inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met cultuurhistorische kenmerken. Dit betekent dat we met materiaalgebruik het aanzicht van onze oude stadskernen verbeteren;
- waardevolle archeologische vondsten krijgen een zichtbare plek in de stad;

- in het nieuwe evenementenbeleid geven we duidelijkheid over evenementenlocaties met goede faciliteiten en een ‘ja, tenzij’ houding naar initiatiefnemers;
- samen met jongeren gaan we kijken welke behoefte er is aan activiteiten/ evenementen of fysieke ontmoetingsplek(ken) en op welke wijze we dit samen met hen kunnen realiseren.

11. De regionale stad

De gemeente Nieuwegein staat niet alleen. We zien dat op steeds meer gebieden wordt samengewerkt en zijn daarbij afhankelijk van gemeenten in de regio. We hebben een sterke positie in de regio en willen deze ook behouden. We werken op verschillende thema's samen met de stad Utrecht. Deze samenwerking willen we vanuit gelijkwaardigheid op ‘alliantie onderwerpen’ versterken. Het gaat hierbij om de A12 zone, de centrale as, de Merwedelijn en Rijnenburg. De focus op de bredere regio is ook belangrijk. Vanuit het overkoepelende thema ‘gezond stedelijk leven’ zijn er veel onderwerpen waar regionale samenwerking nodig is. Denk aan werken, wonen, energie, mobiliteit en groen. De rol die de gemeente Nieuwegein heeft op deze thema's wisselt, soms zijn wij trekker, soms alleen deelnemer. Dit wordt per onderwerp ingevuld.

- We investeren in de regionale samenwerking, zodat wij onze ambities kunnen realiseren en een sterke partner kunnen blijven in de regio;
- samenwerking in de regio vraagt om inzet en lobbykracht, zowel om inhoudelijke thema's uit te werken, maar ook om financiering vanuit het Rijk en Europese fondsen te kunnen verkrijgen. Hiervoor zetten we extra ambtelijke strategische capaciteit in.

A12 Zone

De A12 zone is een gebied waar op termijn gewoond, gewerkt en gerecreëerd wordt. Hiervoor moeten de komende jaren voor dit gebied (inclusief de as Utrecht CS – Nieuwegein City), als onderdeel van de verdere verstedelijking van de Metropoolregio Utrecht, belangrijke keuzes gemaakt worden. De A12 zone zal zich op lange termijn ontwikkelen tot een volwaardig stedelijk gebied. Het perspectief voor de A12 zone wordt in samenwerking met landelijke en regionale overheden ontwikkeld.

Met het inzetten op gezond, stedelijk leven voor iedereen, wordt de A12 zone een fijn woon-, werk- en verblijfsgebied. Dat betekent onder meer dat de ontwikkeling van wonen en werken gepaard gaat met ontwikkeling van groen, sport en voorzieningen. Dit vraagt om investeren in stedelijk groen en het beter bereikbaar en toegankelijk maken van (cultuurhistorische) landschappen. Waar dat kan benutten we bestaande kwaliteiten in het gebied, en waar dat knelt zoeken we naar gelijkwaardige alternatieven. Hierbij past wat ons betreft niet de ontsluiting van Rijnenburg via het grondgebied van Nieuwegein. We gaan in Nieuwegein als geheel en zeker in de A12 zone voor een verschuiving naar actieve (beweegvriendelijke) en toekomstbestendige mobiliteit, met verbetering van de fietsverbindingen. Het woon- werkmilieu en bijbehorend mobiliteitsprofiel moet daar goed bij aansluiten. De schaa sprong in openbaar vervoer die nodig is om de A12 zone tot ontwikkeling te brengen draagt bij aan de verbetering van OV in heel Nieuwegein.

- We betrekken de stad bij de verdere planvorming van de A12 zone;
- wij pakken onze rol in de ontwikkeling van de A12 zone, waarbij we samenwerken met landelijke en regionale overheden. Ook zoeken we de samenwerking met het Rijk om financiering voor ontwikkeling van de A12 zone en de mobiliteit in dit gebied te vinden.

12. Financiën en organisatie

De afgelopen jaren zijn stappen gezet om te komen tot een duurzaam financieel evenwicht, waarmee we –voor zover mogelijk– zicht houden op de financiële ontwikkeling voor de lange(re) termijn. Hierdoor kunnen we tijdig het gesprek aangaan met de raad en de samenleving om bij te sturen als dat nodig is.

Het duurzaam financieel evenwicht is een goede basis waarop we de komende jaren voortbouwen. Het perspectief voor de komende periode laat, dankzij incidentele extra inkomsten vanuit het gemeentefonds, een positief resultaat zien. Dit geeft ons de komende collegeperiode ruimte om invulling te geven aan onze ambities.

Tegelijkertijd hebben we te maken met onzekerheden. De extra middelen uit het gemeentefonds zijn voor een groot deel incidentele middelen uit het

regeerakkoord en dus maar tot en met 2025 beschikbaar. Dat betekent dat er, zoals het nu bekend is, vanaf 2026 een zeer groot financieel gat dreigt. Het wordt door velen in gemeenteland zelfs het ravijnjaar genoemd. We streven naar een positief meerjarenperspectief, maar dat moet ook door het Rijk mogelijk worden gemaakt.

Daarnaast zijn er nog grote onzekerheden door de ontwikkelingen in de wereld en de gevolgen die dat met zich meebrengt. We zien een oplopende inflatie, een tekort aan grondstoffen met als gevolg lange levertijden en een krappe arbeidsmarkt. Dit maakt dat we voorzichtig zijn. We blijven continu kritisch op de voorgenomen ambities en herijken we deze waar nodig, zodat we ons houden aan onze begrotingsdiscipline en een extra beslag op de begrotingsruimte na 2025 voorkomen. Pas als de begroting geen ruimte meer biedt, kijken we naar de hoogte van de lokale belastingen. Naast de financiële (on)mogelijkheden, houden we oog voor de balans in wat de samenleving, de stad, de markt en de organisatie aan kunnen.

De incidentele middelen die de komende jaren beschikbaar zijn, willen we zo slim mogelijk inzetten. Deze middelen zetten we zo in dat deze gedurende de gehele periode beschikbaar zijn. De wijze waarop we dat vormgeven werken we verder uit. Daarnaast zetten we middelen in om verder invulling te geven aan het samenspel tussen raad en samenleving.

In bijlage 2 staat de tabel met de financiële keuzen uit dit coalitieakkoord. Deze is opgesteld met de kennis van nu. We vragen het nieuwe college de financiële consequenties van dit coalitieakkoord te verwerken in de begroting 2023-2026. Gezien de urgentie willen we ook in 2022 een aantal zaken voortvarend oppakken. Hiervoor zijn ook de financiële consequenties opgenomen. We vragen het college deze te verwerken in de bestuursrapportage 2022.

Organisatie

De gemeente Nieuwegein is een goede en aantrekkelijke werkgever. Dat blijkt wel uit het feit dat het ondanks de zeer krappe arbeidsmarkt nog steeds in veel gevallen lukt nieuwe medewerkers aan te trekken. Het invullen van vacatures vraagt wel veel extra inspanningen en creativiteit. En in de functies waar schaarste is, lukt het toch niet altijd om vacatures in te vullen. Steeds vaker wordt noodgedwongen gekozen voor (tijdelijke) inhuur in plaats van vast personeel.

Daarom is het zaak om een aantrekkelijke werkgever te blijven en medewerkers aan ons te verbinden door hen kansen te geven en door te ontwikkelen. We staan open voor initiatieven die daaraan bijdragen.

We zien ook dat de gemeentelijke organisatie zich na de coronacrisis moet herpakken. De organisatie heeft zich ruim twee jaar zeer flexibel en veerkrachtig getoond, maar deze periode heeft duidelijk een wissel getrokken op veel medewerkers. Bovendien is het nu zoeken naar een nieuwe balans tussen thuis en op kantoor werken, wat ook energie kost.

Door langer openstaande vacatures en een hoger ziekteverzuim na corona is de werkdruk in de organisatie hoog. Voorop staat dat we van niemand het onmogelijke vragen. Dat betekent dat we hier in de uitvoering van onze ambities en te maken afwegingen rekening mee houden.

We hebben een aantal grote opgaven in de stad en met de regio. Daarnaast zien we dat het Rijk naar een andere manier van financieren gaat waarbij we minder geld automatisch uit het gemeentefonds ontvangen. In plaats daarvan moeten er in de toekomst, voor het verkrijgen van het benodigde budget voor gelabelde doelen, subsidies worden aangevraagd. Dat betekent dat we in toenemende mate ook buiten Nieuwegein aan voor ons relevante tafels moeten aanschuiven. Om het college hierbij te ondersteunen en om een relevant netwerk op te bouwen voor lobby en subsidies investeren we tijdelijk extra in ambtelijke strategische capaciteit.

Nieuwegein, juni 2022

Bijlagen

1. Beoogd nieuw college en portefeuillevverdeling;
2. Overzicht financiële keuzes.

Bijlage 1: kandidaat wethouders en portefeuillevverdeling

Frans Backhuijs
Burgemeester

- Openbare orde en veiligheid
- Toezicht en integrale handhaving
- Dienstverlening, ICT/I-strategie, informatiebeleid en archief
- Vergunningverlening evenementen
- Communicatie en inwonersparticipatie
- Externe betrekkingen
- Onderzoek en statistiek

Marieke Schouten
GroenLinks
1^e loco

Batau Zuid, Doorslag

- Wonen en ruimtelijke ordening
- City en Rijnhuizen
- Welzijn
- Internationalisering en Europa
- Inclusiviteit
- Gezondheid
- Energietransitie en duurzaamheid
- Klimaat

Ellie Eggengoor
VVD
2^e loco

(Hoog) Zandveld & Lekboulevard,
Rijnhuizen, Vreeswijk

- Economie
- Werk en inkomen
- Duurzaamheid bedrijventerreinen
- Mobiliteit
- Parkeren
- Financiën
- A12 zone

Guido Bamberg
PvdA
3^e loco

Batau Noord, Fokkesteeg, Zuilenstein-Huis
de Geer-Blokhoeve

- Jeugd
- Betere Buurten
- Armoedebeleid
- Coördinatie laaggeletterdheid
- Wmo
- Grondbedrijf

John van Engelen
Lokale Vernieuwing
4^e loco

Binnenstad & Merwestein, Galecop,
Jutphaas-Wijkersloot

- Maatschappelijk vastgoed en IHP
- Cultuur, recreatie en evenementen
- Sport
- Onderwijs
- Integratie statushouders/vluchtelingen
- Openbaar domein
- Dierenwelzijn
- Personeel en organisatie
- Sterke Lekdijk

Bijlage 2 - overzicht financiële keuzes

onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026 toelichting	
1. Prettig wonen in onze stad						
Inzet verhuiscoach	-	10.000	-	-	- Ter versterking communicatie	
Nieuwe locatie statushouders/vluchtelingen	-	30.000	30.000	-	- Incidentele proceskosten	
Gebiedsontwikkelingen (Muntenbuurt, Herenstraat, Kruidlerlaan, Kauwenhof)	-	pm	pm	pm	pm Invulling obv verdere planvorming	
<i>Totaal Prettig wonen in onze stad</i>	-	<i>40.000</i>	<i>30.000</i>	-	-	
2. De ondernemende en werkende stad						
Aantrekkelijk houden City tijdens de bouw	-	-	-	-	- Dekking uit GREX City	
Plek voor start ups	-	75.000	75.000	-	- T.b.v. onderzoek naar mogelijke locatie	
Toekomstbestendige bedrijventerreinen	-	-	10.000	10.000	10.000 Betreft kapitaallasten	
Integraal loket voor ondernemers	-	50.000	30.000	30.000	30.000 Incidentele kosten voor inrichting in 2023 & structurele inzet van capaciteit vanaf 2023	
Budget voor projecten (beschut werk, project parttime werken, evaluatie maatregelenmix, onderzoek pilots (basisbaan, regelvrije bijstand))	-	30.000	80.000	-	-	
Investeren in Lokaal Werkteam (focus op mensen met afstand tot arbeidsmarkt)	-	-	100.000	150.000	150.000 Structurele inzet n.a.v. uitkomsten evaluatie / onderzoeken pilots	
Uitwerking ambities Utrecht Talent Alliantie naar Nieuwegeinse situatie	-	20.000	20.000	-	-	
<i>Totaal De ondernemende en werkende stad</i>	-	<i>175.000</i>	<i>315.000</i>	<i>190.000</i>	<i>190.000</i>	
3. De bereikbare en duurzame stad						
Uitvoeringsagenda mobiliteit:			PM	PM	PM	Bij raadsbesluit over uitvoeringsagenda mobiliteit is besloten dan vanaf 2024 middelen nog in begroting moeten worden verwerkt. Hiervoor zijn middelen uit groei van de stad beschikbaar (20%). Als omvang hiervan bekend is, wordt effect voor begroting bepaald.
- verbeteren fietsinfra						
- extra impuls fietsknelpunten (incl. Martinbaan / Plettenburgerbaan)						
- versnelling iVRl's						
Plan van aanpak Stadsdistributie	-	-	50.000	50.000	-	
Fietsparkeren OV hub City	-	-	-	-	-	- Dekking uit GREX City
Subsidie verduurzaming voor particulieren *	100.000	300.000	300.000	150.000	-	- Inclusief uitvoeringskosten
Subsidie verduurzaming voor ondernemers *	100.000	300.000	300.000	150.000	-	- Inclusief uitvoeringskosten & opzet van subsidie
Energiearmoede *	100.000	300.000	300.000	150.000	-	- Inclusief uitvoeringskosten
<i>Totaal De bereikbare en duurzame stad</i>	<i>300.000</i>	<i>900.000</i>	<i>950.000</i>	<i>500.000</i>	-	

onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026 toelichting	
4. De groene en schone stad						
Subsidie klimaatadaptieve maatregelen *	100.000	275.000	275.000	75.000	-	Inclusief uitvoeringskosten
Kwaliteitsimpuls groen in de stad *	-	325.000	325.000	100.000	-	Inclusief uitvoeringskosten
Oplossing voor hondenpoep / zwerfvuil - schone stad	-	5.000	5.000	-	-	Incidentele middelen voor inrichting / opstart
Ommetjesnetwerk	-	-	50.000	50.000	-	
<i>Totaal De groene en schone stad</i>	<i>100.000</i>	<i>605.000</i>	<i>655.000</i>	<i>225.000</i>	<i>-</i>	
5. De inclusieve en betrokken stad						
Inclusiebeleid / regenboogagenda (incl. uitvoering)	-	20.000	20.000	20.000	20.000	
Pilot burgerforum	-	50.000	50.000	50.000	-	
Startpakket in meerdere talen	-	15.000	-	15.000	-	
Ondersteunen sociaal maatschappelijke initiatieven	-	-	20.000	20.000	-	Voor 2022 en 2023 zijn middelen beschikbaar vanuit corona gelden
<i>Totaal De inclusieve en betrokken stad</i>	<i>-</i>	<i>85.000</i>	<i>90.000</i>	<i>105.000</i>	<i>20.000</i>	
6. De gezonde stad						
Uitvoering gezondheidsagenda	-	95.000	95.000	45.000	45.000	Incidentele middelen voor opstart in 2023 en 2024; structurele middelen voor inzet capaciteit vanaf 2023
Sportparkmanagement Parkhout	-	-	-	40.000	80.000	Invulling vindt plaats na oplevering van SPZ
AED's (sluitend netwerk), leren reanimeren	-	10.000	10.000	10.000	10.000	
<i>Totaal De gezonde stad</i>	<i>-</i>	<i>105.000</i>	<i>105.000</i>	<i>95.000</i>	<i>135.000</i>	
7. De veilige stad						
Extra capaciteit jongerenwerkers	-	200.000	200.000	200.000	200.000	
Pilot cameratoezicht op hotspots	-	150.000	150.000	-	-	
Flexibiliseren diensttijden BOA's (avonden / weekend)	-	50.000	50.000	-	-	
Versterking in aanvulling op programma 'Preventie met gezag' (participatie, jeugd en veiligheid, leefbaarheid) *	250.000	650.000	750.000	750.000	-	
Invensivering aanpak ondermijning, focus op bedrijventerreinen	-	30.000	30.000	-	-	
Publiekscampagne cybercriminaliteit (vergroten attentiewaarde)	-	20.000	-	20.000	-	
<i>Totaal De veilige stad</i>	<i>250.000</i>	<i>1.100.000</i>	<i>1.180.000</i>	<i>970.000</i>	<i>200.000</i>	

onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026	toelichting
8. De sociale en ondersteunende stad						
Fysieke ontmoetingsplekken in de openbare ruimte	-	50.000	50.000	-	-	
Extra inzet POH Jeugd	-	60.000	60.000	60.000	60.000	
Deltaplan laaggeletterdheid *	-	400.000	400.000	300.000	-	
Jongerenperspectieffonds	-	100.000	90.000	50.000	-	
Ontwikkeling maatregelenmix gericht op bestrijding armoede	-	60.000	60.000	60.000	60.000	
Uitvoering maatregelenmix gericht op bestrijding armoede	-	150.000	150.000	150.000	150.000	
Stadsgeldbeheer	-	150.000	150.000	-	-	
<i>Totaal De sociale en ondersteunende stad</i>	-	<i>970.000</i>	<i>960.000</i>	<i>620.000</i>	<i>270.000</i>	
9. De culturele en levendige stad						
Stadspromotie, incl. Utrecht Region	-	30.000	30.000	30.000	30.000	
Impuls historische kernen	-	30.000	5.000	5.000	5.000	Incidentele middelen voor participatie in 2023; structurele middelen voor kapitaallasten
<i>Totaal De culturele en levendige stad</i>	-	<i>60.000</i>	<i>35.000</i>	<i>35.000</i>	<i>35.000</i>	
10. De regionale stad						
Strategische ondersteuning A12 zone	-	-	-	-	-	Dekking uit Reserve Grondbedrijf
<i>Totaal De regionale stad</i>	-	-	-	-	-	
11. Financien & Organisatie						
Raadsagenda / besteedbaar door raad	100.000	200.000	200.000	200.000	-	
Strategische advisering	-	125.000	125.000	125.000	-	
<i>Totaal Financien & organisatie</i>	<i>100.000</i>	<i>325.000</i>	<i>325.000</i>	<i>325.000</i>	-	
<i>totaal</i>	<i>775.000</i>	<i>4.365.000</i>	<i>4.645.000</i>	<i>3.065.000</i>	<i>850.000</i>	
<i>Beschikbaar in meerjarenperspectief (o.b.v. informatie 25 mei 2022)</i>		<i>6.500.000</i>	<i>6.400.000</i>	<i>4.500.000</i>	<i>2.200.000</i>	
<i>Kadernota (vooruitlopend op besluitvorming)</i>		<i>-1.500.000</i>	<i>-1.100.000</i>	<i>-1.100.000</i>	<i>-1.100.000</i>	
<i>Beschikbare ruimte in het meerjarenperspectief (o.b.v. informatie 25 mei 2022)</i>		<i>5.000.000</i>	<i>5.300.000</i>	<i>3.400.000</i>	<i>1.100.000</i>	
<i>Saldo</i>		<i>635.000</i>	<i>655.000</i>	<i>335.000</i>	<i>250.000</i>	

* voor deze posten geldt dat deze gedurende de gehele collegeperiode beschikbaar zijn, maar, vanwege de beschikbare incidentele middelen, vewerkt zijn in specifieke jaarschijven. De wijze waarop we dit verder vormgeven, werken we nog verder uit.